

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «МАГІСТР»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «ОБЛІК І АУДИТ»**

**ІЗ ДИСЦИПЛІНИ
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК**

Затверджено Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 6 від 13 лютого 2018 р.)

КИЇВ - 2018

ЗМІСТ

Вступ

Модуль . Бухгалтерський облік

1. Бухгалтерський облік як інформаційна система
2. Предмет і метод бухгалтерського обліку
3. Бухгалтерський баланс
4. Інформаційна база бухгалтерського обліку
5. Рахунки і подвійний запис
6. Вартісна оцінка в бухгалтерському обліку
7. Облік основних господарських процесів
8. Техніка і форми бухгалтерського обліку
9. Облікова політика підприємства
10. Бухгалтерська фінансова звітність
11. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

Рекомендована література

ВСТУП

Вступник до магістратури економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Облік і оподаткування», освітньої програми «Облік і аудит» повинен мати теоретичні знання та практичні навички в області фундаментальних та прикладних економічних та обліково-аналітичних дисциплін, здібності до науково-дослідної роботи, володіти сучасними методами наукових досліджень, вміти аналізувати соціально-економічні явища і процеси як на макро- так і мікроекономічному рівнях за допомогою інструментарію системного аналізу, економіко-математичних і статистичних методів, сучасних інформаційних технологій.

Метою додаткового вступного іспиту до магістратури зі спеціальності «Облік і оподаткування», освітньої програми «Облік і аудит» є формування контингенту студентів шляхом оцінки знань та навичок вступників з числа бакалаврів із дисципліни Бухгалтерський облік.

Вимоги до здібностей та рівня підготовки вступників: успішне засвоєння навчальної програми освітнього рівня магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування», освітньої програми «Облік і аудит» потребує від вступника наявності базової вищої освіти за спеціальністю, а також здібності до оволодіння знаннями, уміннями та навичками в галузі обліково-аналітичної діяльності.

Зміст програми вступного іспиту: програма додаткового вступного іспиту до магістратури зі спеціальності «Облік і оподаткування», освітньої програми «Облік і аудит» включає в себе *Модуль*. «Бухгалтерський облік».

Порядок проведення додаткових вступних випробувань визначається «Правилами прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2018 році».

Формою проведення додаткового вступного випробування до магістратури зі спеціальності «Облік і оподаткування», освітньої програми «Облік і аудит» є письмові тести.

МОДУЛЬ . БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Бухгалтерський облік як інформаційна система

Значення бухгалтерського обліку в умовах ринкової економіки. Види підприємств, на яких здійснюється бухгалтерський облік, відповідно до форм власності, встановлених законодавством України. Види господарського обліку. Характеристика оперативно-технічного обліку, його застосування і використання. Статистичний облік як система, його предмет, визначення кількісних і якісних показників роботи підприємства, узагальнення і контроль масових явищ. Бухгалтерський облік як спосіб документального спостереження, відображення і контролю за господарською діяльністю виробників і господарників. Використання різних вимірників в обліку. Побудова бухгалтерського обліку, застосування обчислювальної техніки, використання раціональних форм і методів обліку, підвищення його технічного озброєння. Завдання бухгалтерського обліку, вимоги: простота, чіткість, достовірність, усунення і попередження недоліків в роботі, посилення контролю за господарською діяльністю.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Предмет бухгалтерського обліку, характеристика господарських факторів, явищ і операцій, що зумовлюють рух господарських засобів, коштів, а також джерел їх утворення. Характеристика процесу виробництва розподілу, обігу та споживання як предмету обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку, їх групування за складом і розміщенням, за джерелами утворення та цільовим фінансуванням. Характеристика основних, оборотних та відвернутих засобів. Поділ господарських засобів і коштів за джерелами їх утворення і цільовим призначенням. Характеристика власних і позикових коштів. Метод бухгалтерського обліку. Коротка характеристика окремих елементів методу, основними з яких є: документація, інвентаризація, рахунки, подвійний запис, оцінка, калькуляція, баланс і звітність.

Тема 3. Бухгалтерський баланс

Зміст бухгалтерського балансу. Характеристика активу і пасиву балансу. Статті бухгалтерського балансу, характеристика окремих видів господарських засобів, коштів і джерел їх утворення. Загальні принципи їх оцінки. Характеристика активу балансу: необоротних активів, оборотних активів, необоротних активів, призначених для продажу та групи вибуття. Характеристика пасиву балансу: власного капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань й забезпечень. Господарські операції та їх вплив на статті балансу. Аналіз окремих показників фінансового стану.

Тема 4. Інформаційна база бухгалтерського обліку

Поняття та принципи інформаційної бази бухгалтерського обліку. Поняття документів та їх значення в обліку. Документація господарських операцій. Характеристика первинних документів та вимоги щодо їх оформлення. Обов'язкові реквізити документів. Порядок складання документів. виправлення помилок в бухгалтерських документах. Класифікація документів: розпорядчі і виконавчі документи, документи бухгалтерського оформлення. Стандартизація та уніфікація документів. Бухгалтерська обробка документів. Документообіг. Збереження документів та архівна справа.

Поняття та призначення інвентаризації. Класифікація інвентаризацій. Порядок проведення інвентаризації. Постійно діючі і робочі інвентаризаційні комісії; інвентаризація активів та зобов'язань підприємства. Вимоги до складання пакету інвентаризаційних документів: інвентаризаційних описів, актів, книг та відомостей. Порядок обліку і регулювання інвентаризаційних різниць.

Тема 5. Рахунки і подвійний запис

Сутність та поняття про рахунки і їх будову. Форма бухгалтерського рахунку: дебет, кредит, сальдо (залишок) рахунку. Призначення бухгалтерських рахунків, оборот на бухгалтерському рахунку. Призначення активних, пасивних, активно-пасивних і позабалансових рахунків.

Класифікація рахунків за економічним змістом. Характеристика рахунків для обліку господарських засобів та коштів в сфері виробництва, виробничого споживання, обігу. Характеристика рахунків для обліку джерел утворення господарських засобів та коштів.

Класифікація рахунків за їх призначенням і будовою. Характеристика за цією класифікацією груп рахунків: основних, регулюючих, операційних, калькуляційних, співставляючих, контрольних. Характеристика плану рахунків, його розділів. Взаємозв'язок плану рахунків із фінансовою звітністю.

Сутність та історичний аспект подвійного запису. Відображення господарських операцій. Подвійний запис як техніка бухгалтерського обліку. Контрольне значення подвійного запису. Подвійний запис і його відображення на балансі. Кореспонденція рахунків: прості і складні кореспонденції. Типові кореспонденції рахунків. Запис на рахунках: хронологічний та систематичний. Відображення кореспонденції рахунків в регістрах бухгалтерського обліку. Поняття вертикальної структури бухгалтерського обліку. Синтетичні рахунки. Поняття синтетичного обліку. Зв'язок синтетичного обліку з Планом рахунків бухгалтерського обліку. Оборотні відомості та оборотний баланс. Аналітичні рахунки та аналітичний облік. Принципи організації та ведення аналітичного обліку. Оперативне та контрольне значення аналітичного обліку. Оборотні відомості по аналітичних рахунках. Взаємозв'язок між синтетичним і аналітичним обліком. Контрольне значення оборотних відомостей по синтетичних і

аналітичних рахунках. Узагальнення даних на підставі показників синтетичного і аналітичного обліку. Попередній (пробний) баланс, оборотний баланс, заключний баланс.

Тема 6. Вартісна оцінка в бухгалтерському обліку

Поняття та необхідність застосування оцінки в бухгалтерському обліку. Роль та значення оцінки у формуванні інформаційної системи підприємства. Історичні аспекти оцінки. Порядок та правила оцінки статей (активів та пасивів) бухгалтерського балансу. Оцінка операцій в іноземній валюті.

Поняття калькуляції, її види і зміст. Об'єкти калькуляції. Процедура та організація калькуляції по етапах. Зв'язок калькуляції з управлінським обліком, ціноутворенням та фінансовими результатами.

Тема 7. Облік основних господарських процесів

Поняття господарських процесів. Схема кругообігу капіталу - основа обліку господарських процесів. Облік процесу постачання (придбання) засобів. Економічний зміст процесу постачання (придбання) та основні категорії: основні та оборотні засоби, оцінка. Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком покупки (придбання) господарських засобів (основні засоби, нематеріальні активи, фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, запаси, зобов'язання). Схема кореспонденції рахунків. Облік процесу виробництва. Економічний зміст процесу виробництва та основні техніко-економічні категорії: витрати, собівартість, готова продукція. Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком виробництва (виробництво, матеріальні витрати, витрати на оплату праці, соціальне страхування, інші витрати, загальновиробничі витрати). Схема кореспонденції рахунків. Облік процесу реалізації. Економічний зміст процесу реалізації та основні техніко-економічні категорії: реалізована продукція, дохід від реалізації продукції, позареалізаційні витрати, фінансовий результат реалізації. Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком реалізації (собівартість реалізації, доходи від реалізації, інші операційні доходи, фінансові доходи, поточна дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість). Схема кореспонденції рахунків. Облік фінансових результатів і їх розподіл. Економічний зміст процесу визначення фінансових результатів і їх розподілу та основні техніко-економічні категорії: балансовий прибуток (збиток), податки на доходи, платежі в бюджет, дивіденди. Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком фінансових результатів і їх розподілу. Схема кореспонденції рахунків. Особливості обліку господарських процесів різних видів економічної діяльності.

Тема 8. Техніка і форми бухгалтерського обліку

Поняття облікових реєстрів, їх види і зміст. Бухгалтерські книги, картки, відомості, реєстри-листки, що використовуються для реєстрації і групування в них відомостей про виконані господарські операції. Вимоги до заповнення бухгалтерських реєстрів. Техніка облікової реєстрації. Форма бухгалтерського обліку - як сполучення різних реєстрів аналітичного і синтетичного обліку, їх взаємозв'язок, послідовність і способи ведення облікових записів з метою узагальнення і одержання звітності. Характеристика спрощеної форми обліку, меморіально-ордерної, журнальної і автоматизованої форми бухгалтерського обліку. Склад реєстрів журнальної форми обліку. Комп'ютеризація обліково-аналітичних робіт.

Тема 9. Облікова політика підприємства

Принципи організації бухгалтерського обліку: юридична самостійність; безперервність діяльності; повнота відображення господарських явищ та процесів; обережності та передбачливості щодо зміцнення активів; єдність та науковість методології бухгалтерського обліку. Бухгалтерські служби підприємства, централізовані бухгалтерії. Організація бухгалтерського обліку, організація та завдання фінансового та управлінського обліків. Обов'язки та відповідальність головного бухгалтера за ведення обліку та подання звітності. Визначення та роль облікової політики в ринковій економіці. Методи формування облікової політики і її результати для підприємств і користувачів інформації. Регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності з боку держави і його альтернативи. Система регламентації бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні.

Тема 10. Бухгалтерська фінансова звітність

Поняття та загальні вимоги до бухгалтерської фінансової звітності. Склад бухгалтерської фінансової звітності та її типові форми. Порядок регулювання звітності. Консолідована (зведена) бухгалтерська фінансова звітність. Звітний період. Місячна, квартальна та річна бухгалтерська звітність. Органи, адреси та строки подання бухгалтерської фінансової звітності. Аудит та оприлюднення бухгалтерської фінансової звітності. Бухгалтерська фінансова звітність підприємств, які ліквідуються. Напрями використання звітності в обліково-аналітичній, управлінській та науково-дослідній роботі.

Тема 11. Міжнародні стандарти фінансової звітності

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ і МСБО) - важливий елемент системи обліку і звітності в країнах з ринковою економікою. Міжнародні організації, що займаються розробкою та удосконаленням облікових стандартів. Моделі та системи обліку, що функціонують в світі. Характеристика міжнародних стандартів. Принципи, на яких ґрунтується бухгалтерський облік і фінансова

звітність: автономності підприємства, безперервності діяльності, періодичності історичної собівартості, нарахування та відповідності доходів і витрат, повного висвітлення, послідовності обачності, перевалювання сутності над нормою. Бухгалтерський облік і система національних рахунків (СНР). Система національних рахунків - важливий інструмент макроекономічного аналізу. Бухгалтерський облік і фінансова звітність - інформаційна основа СНР.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996 – ІУ зі змінами та доповненнями.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291 зі змінами та доповненнями.
3. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291 зі змінами та доповненнями.
4. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені МФУ, МСФЗ.
5. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: «Знання», 2015.
6. Мельник Т.Г. Бухгалтерський облік: практикум. Навчальний посібник. Видання друге, доповнене і перероблене – К.: Кондор – Видавництво, 2017. – 269 с.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV із змінами та доповненнями.
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV із змінами та доповненнями.
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755 – VI із змінами та доповненнями.
10. Про державну статистику: Закон України від 13 липня 2000 р. № 1922-III.
11. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22 квітня 1993 р. № 3125-XII.
12. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.03р. № 755 – IV.
13. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV.
14. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV.
15. Порядок складання, подання та оприлюднення фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 (зі змінами та доповненнями)

16. Типова інструкція з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, Постанова КМУ від 30.11.2011 № 1242.

17. Перелік типових документів, що створюються під час діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, Наказ Міністерства юстиції України 12.04.2012 № 578/5

18. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 (зі змінами та доповненнями).

19. Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання, наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2014 № 1886\5.

20. Положення по інвентаризації активів та зобов'язань, наказ МФУ від 02 вересня 2014 року № 879

21. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: наказ Міністерства промислової політики України затверджені від 09.07.2007 р. № 373).

22. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, наказ МФУ від 27 червня 2013 р. N 635.

23. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, наказ МФУ від 28.03.2013 № 433.

24. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29.12. 2000 р. № 356 (зі змінами та доповненнями).

25. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422 зі (змінами та доповненнями)

26. Міжгалузеві нормативи чисельності працівників бухгалтерського обліку, затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 26 вересня 2003 р. N 269.

27. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: навч. пос.- К.: Кондор, 2008.

28. Голубнича Г.П., Мельник Т.Г. Звітність підприємств: навч. посібник.- К.: Видавничо – поліграфічний центр «Київський університет», 2012.

29. Мисака Г. В., Шарманська В. М. Бухгалтерський облік. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007.

30. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник.- 3-тє вид. доп.і перер. – К.: Алерта, 2008.

30. Шарманська В.М. Первинна документація і регістри бухгалтерського обліку: Навч. Посібник. –К.: Знання – Прес. 2003.